

NATURALIS Rijnlandse Architectuur Prijs uitgereikt

Dakwoning bekroond om architectuur

Een dakwoning in de Leidse Clarensteeg is woensdagavond bekroond met de Rijnlandse Architectuur Prijs. De publieksprijs gaat naar het onlangs opgeleverde pand van Bio Partner 5 in het Bio Science Park.

Theo de With
t.de.with@mediahuis.nl

Leiden ■ De feestelijke bekendmaking was woensdagavond in Naturalis, het museum dat in 2019 de vorige Rijnlandse Architectuur Prijs won. Het contrast met de huidige winnaar kan bijna niet groter zijn.

Naturalis is een monumentale tempel voor de natuurhistorische collectie van het museum. De nieuwe winnaar is in alles een tegenpool. Het gaat om een bescheiden woning, die voor een relatief klein budget is neergezet en die bijna naadloos opgaat in de bebouwing van de Leidse binnenstad. Architecten Patrick Colly en Ianthe Mantingh waren dan ook aangenaam verrast toen ze hoorden dat de door hun ontworpen dakwoning de Rijnlandse Architectuur Prijs 2021 in de wacht heeft gesleept.

Juryrapport

De jury is lovend over deze creatie van het Leidse architectenbureau Zijdekwardier. 'De schijnbare vanzelfsprekendheid waarmee het nieuwe woonvolume is ingepast getuigt van groot vakmanschap', zo valt in het juryrapport te lezen. 'Met een minimale investering is een maximaal effect gerealiseerd, namelijk een geweldige woning voorzien van precies wat de lockdown ons heeft geleerd; binnenshuis ruimte om je terug te trekken en een echt kwalitatief gebouwgebonden buitenruimte. Het project laat ons op voorbeeldige wijze zien hoe 'vergeten plekken' kunnen worden ontgrendeld en is een voorbeeld voor de hoognodige verdichtingsopgave die voor ons ligt.'

Rondleiding

De architecten Patrick Colly en Ianthe Mantingh van Zijdekwardier geven graag een rondleiding door hun prijswinnende ontwerp. De entree ligt in de Clarensteeg, een zijstraat van de Lange Mare. Als je voor de deur staat, zie je niet veel bijzonders. Je moet een klein beetje afstand nemen om te zien dat er bovenop een magazijn van een winkel een houten huis is neergezet.

Voorheen was op deze plek ook een bovenwoning gevestigd, maar die zag er totaal anders uit. 'Het dak zat heel laag, waardoor het

binnen vrij bedompt was', weet Ianthe Mantingh. 'Aan de straatkant zaten erkers met enkel glas, maar eigenlijk keek je direct bij de overburen naar binnen. Bovendien hadden de bewoners veel geluidsoverlast van de herrie 's nachts op straat.'

De bewoners zijn theatermaker Pepijn Smit en acteur Tijs Huys. Zij vroegen Zijdekwardier architecten om het te transformeren tot hun droomhuis. Dat lijkt volledig te zijn gelukt. Het oude huis is gesloopt en er is met houtskeletbouw een nieuwe woning opgetrokken. 'Het belangrijkste is dat we het huis 180 graden hebben gedraaid', zegt Patrick Colly. 'Het is nu gesloten aan de straatkant en kijkt via een grote glazen schuifpui uit over de groene daktuin en andere daken van huizen in de omgeving.'

Maatpak

'We hebben een maatpak voor de bewoners gemaakt', vat Colly het proces samen. 'Zij hadden duidelijke wensen. De mannen wilden een duurzaam huis met zowel binnen als buiten meer ruimte dan het vorige huis bood. Omdat ze een tweepersoons huishouden vormen, hebben ze genoeg aan één slaapkamer. Hun levensritme loopt niet altijd gelijk en daarom is de slaap-

De bekroonde dakwoning van Pepijn Smit en Tijs Huys in de Leidse binnenstad. Op de voorgrond hun daktuin en op de achtergrond de Marekerk.

FOTO MARCEL VAN DER BURG

kamer geïsoleerd in een soort houten box. De werkruimte op de vide is juist wel open naar het woongedeelte.'

De architecten hebben op het magazijn wel echt het archetypen van een huis neergezet, met bijbehorend puntdak. 'Het nieuwe huis

is twee meter hoger dan het oude', zegt Mantingh. 'Maar dat mocht volgens het bestemmingsplan. Door de hoogte voelt het binnenshuis veel ruimer aan, terwijl de woning toch maar 72 vierkante meter is. De verschillende doorkijkjes dragen ook bij aan het ruim-

tevoel.' Zo is verrassend genoeg vanuit het slaapkamerraam zowel de toren van de Marekerk als de Hartebrugkerk te zien.

Lockdown

De dakwoning is in de zomer van 2020 opgeleverd. 'De twee jaar

daarvoor zijn we bezig geweest met praten, schetsen en ontwerpen. De bouw ging in maart 2020 van start op de eerste dag van de lockdown. Maar omdat het houtskeletbouw is, gaat het vrij snel.' Op het dak liggen zwarte stalen platen en aan de zuidkant ook de

nodige zonnepanelen. De buitenkant van de woning is afgewerkt met latten van larikshout, die op den duur vergrijzen.

Colly en Mantingh ontwerpen vaak complexen voor sociale woningbouw. 'Dit zijn natuurlijk de snoepjes tussendoor', zeggen ze.

'Het winnen van de architectuurprijs is nooit het doel geweest. We wilden een pand creëren waar het voor de opdrachtgevers prettig wonen is. Maar we hopen wel een discussie aan te wakkeren. Als je creatief te werk gaat, is er meer mogelijk in een stad dan je denkt.'

Maximaal effect met een minimale investering

Er is meer mogelijk in de binnenstad dan je denkt

In de Clarensteeg is de houten dakwoning te zien.

FOTO MARCEL VAN DER BURG

Stemmen

Voor de publiekswinnaar van de Rijnlandse Architectuur Prijs zijn in totaal 1845 stemmen uitgebracht. Het gebouw van Bio Partner 5 in het Leidse Bio Science Park is met 580 stemmen de overtuigende winnaar van deze verkiezing. Het Leidse architectenbureau Popma ter Steege tekende voor dit ontwerp.

De nieuw aangelegde bruggen in het Leidse Singelpark zijn als tweede geëindigd met 395 stemmen. De opvallende bruggen zijn ontworpen door architectenbureau Ney & partners.

De derde plaats is voor de dakwoning, die er uiteindelijk met de juryprijs vandoor is gegaan. Dit ontwerp van Zijdekwardier Architecten wist 247 stemmen van het publiek te vergaren.

De publieksprijs is voor het energieneutrale gebouw van Bio Partner 5

Het publiek maakte een andere keuze dan de jury voor de Rijnlandse Architectuur Prijs. Bio Partner 5 is de overtuigende winnaar van de publieksprijs.

Het Leidse architectenbureau Popma ter Steege wint hiermee net als twee jaar geleden de publieksprijs. Ook toen ging het om een creatie op het Bio Science Park, namelijk de uiterste westhoek van het Bio Science Park. Het gebouw huisvest allerlei startende bedrijfjes die zich met de allernieuwste technologie bezighouden. Faciliteiten als laboratoria, receptie en kantoren worden met elkaar gedeeld. Inmiddels beheert Bio Partner, vandaar de naam, vijf van dergelijke gebouwen.

De jongste aanwinst is dus ontworpen door architectenbureau Popma ter Steege. Het is van een totaal andere orde dan de

ner 5 speelt duurzaamheid een ontzettend belangrijke rol. Het profileert zich als het eerste energieneutrale laboratorium van het land en het eerste gebouw in Nederland dat voldoet aan de klimaatdoelstellingen van Parijs.

Bio Partner 5 is vorige maand feestelijk geopend in de uiterste westhoek van het Bio Science Park. Het gebouw huisvest allerlei startende bedrijfjes die zich met de allernieuwste technologie bezighouden. Faciliteiten als laboratoria, receptie en kantoren worden met elkaar gedeeld. Inmiddels beheert Bio Partner, vandaar de naam, vijf van dergelijke gebouwen.

De jongste aanwinst is dus ontworpen door architectenbureau Popma ter Steege. Het is van een totaal andere orde dan de

dakwoning, die met de juryprijs is onderscheiden. Bio Partner 5 heeft een vloeroppervlakte van 6200 vierkante meter. De aandacht voor duurzaamheid is dan wel weer vergelijkbaar.

Zo is het gebouw goeddeels opgetrokken uit staal dat de afgelopen vijftig jaar in het voormalige Gorlaeusgebouw van de Universiteit Leiden zat. Ook veel interieuronderdelen en de vloer zijn eerder gebruikt. Daarnaast is er veel ruimte voor planten, die worden gevoed door regenwater.

De jury koos Bio Partner 5 niet als winnaar, maar heeft er wel lovende woorden voor: 'Voor de jury is het pand een eye-opener en voorbeeld van circulaire esthetiek die smaakt naar meer en verdere doorontwikkeling in architectonisch opzicht.'

Bio Partner 5 is een ontwerp van Popma ter Steege.

FOTO RENÉ DE WIT